

EL LA HISTORIO DE NIA URBO BRUGGE.

(5-a daŭrigo kaj fino)

Kial Brugge iĝis tia gravega turista centro? Parte pro tio ke Brugge vere bonege estas situata. De ĉiu direkto ĝi estas facile alirebla kaj ĝi kuŝas tre proksime de Anglujo, la lando de la turistoj. Parte pro tio ankaŭ ke nun floras ĉie la turismo sed plej grandparte pro tio ke Brugge prezentas vidindaĵojn sennombrajn.

Brugge estas famkonata pro siaj mezepokaj konstruaĵoj inter kiuj la preĝejoj estas veraj juveloj. La katedralo estas plej rimarkinda kvankam de ekstere ĝi ne prezentas ion eksterordinaran. Sed la interno estas tipe gotika, vera "Akte de Kredo". La pilastroj kaj la ĥoro tiras vian atenton supren kie la rigardo renkontas la belegajn pentritajn vitrojn. Kiam tra ili radias la suno, luksego de brilantaj koloroj montriĝas. Ni ekzamenu la pentraĵojn kiuj malavare pendas de la muroj. Tiu ekzameno pli bone komprenigas al ni la flandra mezepokon.

La preĝejo de "Nia Sinjorino" kun la belega svelta turo ankaŭ indas viziton same la "Hospitalo de Sankta Johano" kun la pezega romana enirejo. La lastnoma konstruaĵo datumas el la dekdua jarcento; en ĝi estas unika kolekto de mond-famaj pentraĵoj de Hans Memling.

La palaco de Gruuthuuse kun ĝia tre interesa muzeo entenas riĉegan kolekton de punktoj. Rimarkinda ankaŭ estas la galerio kiu kondukas de tiu domo al la preĝejo de "Nia Sinjorino".

Pli la urba muzeo kun mond-famaj pentraĵoj antikvaj kaj modernaj. En la Wolstraat ni rimarkas konstruaĵojn laŭ Burgenda stilo. Ili montras la riĉemon de Brugge en la flora mezepoko.

Sur la granda placo levu la kapon kaj lasu vin impresi de la majesta belfrido. Tiu trietaga konstruo elradias senton de forteco kaj potenco. Tiu estas la okangula turo konstruita en la dekkvina jarcento, en la samaj jaroj dum kiu Brugge kiel mondhaveno pereas. Finkonstruita en tiu dekadencia epoko ĝi kvazaŭ krias ĉielen: "Mortu Neniām!"

La urbdomo sur la Burgoplace: gotika juvelo. Ĝi speguligas la prosperon de la potenca Brugge. Sur tiu sama placo troviĝas la kapelo de la "Sankta Sango" kaj sub ĝi dua, pli malgranda kapeleto de la "Sankta Bazilio". Enirante oni kvazaŭ enpaŝas alian mondon. Tiu malgranda kapelo kun plafono tre malalta kaj dikegaj pilastroj estas romana konstruaĵo el la dekdua jarcento. Vere impresiga estas la interno en kiu ŝajne ankoraŭ ŝvebas la mistera spirito de tiu romana epoko.

Kun tiu kapeleto komparu la tipe renesancan templon de "Sankta Walburgo". Belega konstruaĵo, viviga atmosfero formante frapantan kontraston kun la mistika kapeleto de "Sankta Bazilio".

Cu Brugge do vere prezentas unikajn al la vizitantoj? Ne kaj jes! Certe, en la mondo oni povas trovi ekvivalentojn de la antikvaj bruĝaj konstruaĵoj sed nenie oni renkontos la adaptigan atmosferon de Brugge.

En aliaj urboj oni povas aŭdi sonorilarkonertojn, malfeliĉe meze de la brando de la moderna trafiko. En aliaj urboj oni povas admiri mezepokajn konstruaĵojn, bedaŭrinde ili plejofte ĉionas en la amaso de apudaj modernaj konstruaĵoj. Male en Brugge. Tie oni povas aŭskulti sonorilarkoncerton meze de paca, kvietaj silento kaj en senmakula antaŭtempa ĉirkaŭaĵo. Starante sur la ponto de la "Lago de l'Amstel" el la malproksimo venas al vi la tintaj sonoj de "Sole Mio" aŭ de "Flandriand".

Promenante laŭ la remparoj vi atingos la beginejon. Eniru ĝin. Vin kaptas impresiga atmosfero de naŭva pieco. Iru pluen al la pitoreska Groeningestrate kaj enpaŝu la ĝardeneton de Gruuthuuse. Tie vi estas tute proksima de la belfrido kaj la sonoj de la sonorilaro laŭte superŝutas la ĝardeneton kie lenia ekstera trafikbruo vin atingos. Suriru la ponteton; sub vi fluas la "Reie" kaj de tempo al tempo preterglitas boatoj. He, kiam ofte oni tie renkontas dum la vesperaj horoj revemulojn kiuj riĝas spirite kaj anime. Pluiru laŭ la Bozenhoeckkaai, Steenhouwersdijk, Groene Rei... Ĉie vi moviĝas en kvinta mezepoka ĉirkaŭaĵo.

... kaj tio, jes pro tio, Brugge estas unika! (F. ROOSE)

SKRIJBTALENTOJ DE KIJ GEMEEMBROJ : - Wat is droomen ? (Iste vervolg)

Even voordien wist men nog nauwkeurig zijn eigen naam, het uur, de datum coorde men nog het getik van het nachtklokje... en plots is dit alles weggevaagd, is men zich dit alles niet meer bewust.

We gingen over van waaktoestand naar slaaptoestand, dit betekent: van het bewust zijn van onze omgeving naar een niet meer bewust zijn.

En toch oefent deze omgeving nog verder invloed op ons uit, we zijn immers niet dood en die omgeving wordt verder fysisch door ons opgenomen. Onze organen zijn immers niet afgestorven; maar al die indrukken bereiken ons bewustzijn niet meer.

Onze geest sloot zich dus van de buitenwereld af doch leeft, dit is, werkt verder, wij zijn immers niet dood.

Er in dit verder werken nu ligt de oorzaak van de droom.

Droomen is dus voornamelijk een geestelijke verrichting waarvan wij de beteekenis in onzen geest moeten terugvinden.

Want de droom is zeer dikwijls de spiegel van ons innerlijkste "ik" dat voor onzelve verdoken blijft omdat ons oordeel steeds verwrongen wordt door vooropgezet gedachte- en cliché-voorstellingen, het diepste "ik" waarvan de kennis voor ons van ontzaglijke waarde is omdat ze onzelve leert begrijpen en ons middel verschaft onzelve op te voeden tot betere menschen.

Een steentje tot die kennis bij te dragen is het bescheiden oogmerk van mijn pogen met deze verhandeling.

II. Het beeld voor de droom.

In de droom worden allerhande beelden in "verwarde verhoudinger" (?) ten voorveele gebracht. Ons eerste zoeken moet dan ook gaan naar de oorsprong van die beelden.

We nemen onze omgeving waar door onze zintuigen: gezicht, gehoor, reuk, smaak, gevoel en wat wij verder nog aan waarnemingsorganen bezitten.

Het zou zeker verkeerd zijn aan het gezicht het uitsluitend voorrecht tot beeldvorming te verleenen. Immers ook het gehoor kan beelden wekken, bv. een "Walkurenrit" of een "Moonlightsonate" kan bij den toeheorder ontzagelijke wolkengevaarten, rennende ruiters of een stil betoverende loovergang doorspeeld van manestrallen voor den geest roepen met het geheel van de herinneringen daaraan verbonden. In het duister kan men zich door betasten een duidelijk beeld van een gekend voorwerp vormen. En zoo kunnen we doorgaan voor elk der zintuigen. Toch blijft aan het gezicht het reuzenaandeel toebehooren.

Wat en hoe zien wij, vermen wij een beeld ?

Onderscheiden wij tusschen: "Fysisch zien"

Onze dagelijksche omgeving biedt een wonderlijk groot aantal beelden. Zoo heb ik kunnen vaststellen dat de kamer waar ik gewoonlijk verblijf tot ongeveer 8.000 beelden bevat die ik mij bij een normale belichting met groot gemak kan waarnemen. Wanneer men nu bedenkt dat deze kamer slechts een klein gedeelte is van de buitenwereld die door mij op een dag waargenomen wordt dan kan men schatten dat het aantal beelden per dag dat ik zou kunnen zien ontzaglijk groot is.

En al die voorwerpen worden door mij dagelijksch "fysisch" gezien. Door de belichting van die voorwerpen immers worden ze weerkaatst op het netvlies van mijn oogen zoodra zij in mijn gezichtsveld komen. Er is dus steeds beeldvorming van al die voorwerpen.

"Bewust" zien:

Alleen die veelheid van voorwerpen die ik kan waarnemen zijn er zulke die door een sterkere belichting (bv.: lichtreclamen) een opvallender schikking tegenover de omgeving (bv.: een omgeworpen tramrijtuig) schreeuwerige kleuren (bv.: een barnumaffiche) een opvallend geluid (bv.: luiden van triomfklok) scherpe reuk (bv.: angebrande melk) e.a. mijn aandacht opvorderen en die ik geneigd ben te zien vóór ik de andere voorwerpen zie. Zulke voorwerpen dringen door tot mijn bewustzijn. Ik weet bv. dat ik op dit oogenblik schrijf en mijn schrift zie ik ook terwijl ik enkele oogenblikken te voren niet opmerkte dat ik schreef omdat mijn bewustzijn bij de gedachte en niet bij het letterteeken was.

"Verstandelijk" zien :

Zie ik nu aan de voorwerpen die ik bewust zie een bepaalde beteekenis, geef ik er een naam aan, ga ik er over redenderen, breng ik ze met elkaar in onderling verband dan zie ik verstandelijk omdat ik de opgemerkte voorwerpen onderzoek en hun beelden onderling vergeedijk.

Het "bewuste" en het "verstandelijke" zien worden door mijn bewustzijn

Faint, illegible text covering the upper portion of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

Vertical text, possibly a date or reference number, located on the left side of the page.

Main body of faint, illegible text on the right side of the page, continuing from the upper section.

La meza litero de la figuro kaj sekve de ĉiuj demanditaj vortoj estas ĉiam la litero A. Oni do devas trovi ĉiujn vortojn laŭ la donitaj definioj sciante ke la meza litero de ĉiu vorto estas A. Ĉiu signo (x) anstataŭas literon. La (R) signifas radikvorto.

=====

Jen la solvo de la malfacila Kristnaskkonkurso. Nopre mi devas ricevi la ensendaĵojn antaŭ la aperigo de ĉi-tiu numero. Kiu poste ensendos kompreneble ne plu rajtas eventuale gajni specialan premion. Ĉis nun ni nur ricevis unu ensendaĵon.

- I. ĉunuko 2. negato 3. poluri 4. rukuli 5. obtusa 6. pirolo 7. rebato 8. aŭtuno 9. lakona 10. aŭturo 11. humido 12. dukato 13. ornavo 14. ulcero 15. zeloto 16. umbelo 17. libelo 18. atlazo 19. gotiko 20. eklogo 21. pokalo 22. atleto 23. tuniko 24. rabeno 25. aspiri 26. noviceo 27. susari 28. ekrano 29. nomado 30. ekzamo 31. raboti 32. aspido 33. rubeno 34. ekzili 35. sovaĝa 36. ermeno 37. domeno 38. enfazo 39. soriko 40. posedi 41. ergoto 42. rafano 43. artikio 44. negoco 45. tonelo 46. ordeno 47. scilena 48. estimi 49. rafini 50. veruko 51. urtikio 52. topako 53. rakoto 54. aŭsino 55. navedo 56. siroko 57. likeno 58. anteno 59. lemno 60. igveno 61. musono 62. oktavo 63. jujubo 64. kozako 65. akceci 66. juvelo 67. topazo 68. rebuso 69. angilo 70. majado 71. sinodo 72. mureno 73. angoro 74. reciti 75. eskapi.

La proverbo estas: - "EN PROPRA LANDO UZU LA GEPATRAN SENERARE, SED ES-
FERANTO SERVU TRANS LA LIMOJ KAJ TRANSMARE".

Ĉi-sube ankaŭ la solvo de la "Magiaj kvadratoj" kiuj aperis en antaŭa numero. Ĉis nun mi ankoraŭ eĉ ne unu ensendaĵo ricevis de tiuj tre facilaj enigmoj. Ĉu eble la angulo de la serĉemuloj ne plu interesas la genombrojn? Se estas tiel ili bonvolu sciigos ĝin al la redakcio. Tiam la sekretario sparus multe da vanaj laborhoroj ne plu devante labori al tasko kiu tamen ne interesas la geklubanojn.

- Solve de wx la unu kvadrato: 1. Sepi' 2. Emir' 3. Piki 4. Irid'.
- Solve de la dua kvadrato: 1. Pigo 2. Ibis' 3. Gist' 4. Ostr'.

8 8 8 8 8 8 8 8 8 8

En nia "Literatura angulo" ni forgesis aperigi kiel kutime originalan aŭ tradukitan poemon de fama verkisto. Ni riparas nian forgeson donante al la gemenbroj ĉi-sube mondfaman poemeton de la senmorta germana verkisto W. von Goethe. La poemon majstre tradukis la tre bone konata Esperantisto Kolonano Kalocsay)

LA REGO EN THULE.

En Thule reĝo tronis
Fidela ĝis la fin',
Mortante al li donis
Orpokalon amatin'.

Jen estis reĝa festo
Kun kavalira ar'
En alta praĝa nesto:
En fortikaĵ' ĉe l'mar'.

Pli karan li ne havis,
Ĉe ĉiu drinkregal'
Eltrinkis ĝin, dum lavis
La okulojn larmofal'.

La reĝ' ekstaris, trinkis
El la pokal' ĝis fund',
Drinkul' maljuna, svingis
Li ĝin al la marprofund'.

Kaj kiam li ekkonis
Ke venas vivofin',
Kastelojn li fordonis,
Kaj ĉion, sed ne ĝin.

Li fali, fali vidis
Kaj droni ĝin en la flu'...
L'okuloj ekrigidis,
Ja li ne trinkis plu.

(Wolfgang von GOETHE)

x x x x x x x x x x x

- Oni povas kompari la geedziĝon al birdokaptejo: la birdoj kiuj ne en-
estas mortas pro deziro eniri ĝin; kaj tiuj kiuj enestas mortas pro de-
ziro ree eliri ĝin.

(Michel E. de Montaigne)

- Por neniu de ni la vivo estas facila. Sed ne gravas! Oni devas elteni
kaj precipe oni devas fidi pri si mem.

(S-ino Curie)

- Vera amo kantas kiam ĝi oferas.

(Magda Santones)

- La morto de l'puno estas multe pli morto ol tiu de malpuno.

(M. E. de Montaigne)

POP ESTVOLULOJ - Ĉu vi sciis ?

GIGANTAJ FORTOJ EN MAIGRANDAJ BESTOJ : -

Esploroj rezultigis, ke maĵskarabo proporcie al sia grandeco povas tiri 21-oble pli ol ĉevalo, abelo eĉ 30-oble pli. Eksterordinare estas ankaŭ la forto de la ostro, ĉar ĝi kapablas fermi sian kokon per tirforton de 15 kilogramoj. Se homo kapablas fari saman laŭproporcie al sia grandeco, tiam li devus balanci sur sia kapo 80 rapidvagonarajn lokomotivojn, metitajn unu sur la alian.

Ankaŭ la muso estas forta besto. Ĝi povas libere teni per siaj piedoj alumeton, kio egalas al fero de homo, portanta trabon longan 8,50 m. sur sia ŝultro. La pulo laŭscie saltas 200-oble pli altan ol ĝi estas granda. La homo, kiu volus imiti tion, devus salti trans la turon de Eiffel altan 300 m.

(Joh. Bernhard)

LA MIRAKLA FLUGO DE LA VESPERTO. -

Premiante laŭlonge de kampara vojo en somera krepusko, sendube vi miris pri la mirakla flugado de la vesperto. La mallumo tute ne limigas la flugadon; inter la arboĉanĉoj ĝi flugas ĉasante maŝojn kaj aliajn insektojn, pasante facile tra vera labirinto de baraĵoj. Birdo estas mallerta fluganto kompare kun la vesperto.

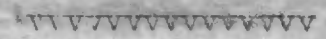
Ĉu la vesperto posedas magian vidpovon, kiu ebligas al ĝi flugi en mallumo ?

Tiu demando interesis la abaton Spalanzani, kiu, eksperimentinte, decidis neis ĝin. Kiel eble plej sendolore li blindigis kelkajn vespertojn kaj liberigis ilin en granda kaĵo. Ili flugis kiel antaŭe, facile evitante ĉian malhelpaĵon.

Kio do estas la sekreto ? Ĝi kuŝas en tio, ke la vesperto "vidas" per la flugiloj. La flugilojn transversas miloj da sentaj nervetoj, kaj la elstreĉita membrano agas kiel sontabulo. La vesperto povas senti eĉ la plej malgrandan ŝanĝon de la aerpremo, kaj do tuj konscias, kiam ĝi alproksimigas ion pli solidan ol aero kaj facile povas sin turni por eviti ĝin. Jen la simpla klarigo de la mistero - sed ĝi restas miraklo.

(W. R. Wood)

(ambaŭ prozaĵetoj el "Multekolora Libro")

GROEPSLEVEN : - De maand Februari verliep kalm. Geen bijzondere clubvergaderingen noch buitengewone ekskursions grepen plaats. Nochtans greep een andere gewichtige gebeurtenis plaats. Een lid van onze groep, een der vroegste leden, nml. Mevrouw Elisabeth SENAVE, trad deze maand in het huwelijk met Heer A. DENYS, sympathisant onzer beweging. Het Bestuur van "Paco kaj Justeco" biedt aan de jonggehuwden de oprechtste gelukwensen en hoopt dat ons medelid daarom niet uit de beweging zal verdwijnen.

- Voor de leden die het wellicht mochten vergeten (zou zulks mogelijk zijn ?) deelen wij mede dat onze maandelijksche Zondagavondbijeenkomsten nog steeds doorgaan en immer veel succes kennen.
- Ook iedere Zondagmorgen is er bijeenkomst in ons lokaal en deze uurtjes gaan gezellig voorbij in ping-pongspel, biljardspel, schaken, dammen e.d. meer. Een wedstrijd voor ieder dezer spelen werd onder de leden ingericht en wordt begiftigd met premien.

8 8 8 8 8 8 8 8 8 8 8

KIEL ONI ĜIN ESPRIMAS EN ESPERANTO ?

- Na ĉovu la nazon en frendan vazon (Elk veege voor eigen deurtje)
- Tio estas ankoraŭ pasero en la aero (Dat hangt nog in de lucht)
- Se en kor' ie sidas, vizaĝo perfidas (Het gelaat is de speigel der ziel)
- Koro tre plena, buŝo parolas (Waar het hart van vol is, daar loopt de mond van over)
- Homo proponas, Dio disponas (De mensch wikt, God beschikt)
- Inter blinduloj reĝas strabuloj (In 't land der blinden is éénoog koning)
- Lupo ŝanĝas la harojn, sed neniam la farojn (Een vos verliest zijn haren maar niet zijn streken).
- Kia regalo, tia regalo (Zoo men doet, zoo men ontmoet)

X X X X X X
X X X